ΠΑΤΡΙΝΑ Σημειώματα

ΚΑΙ επί γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»

Μέσα σ' αὐτές τὶς λίγες ἐλπιδοφόρες λέξεις περικλείεται ὅλο τό νόημα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἐπί γῆς εἰρήνη: Ἡ προσδοκία καί τό ὄνειρο τῶν ἀνθρώπων παντοχοῦ τῆς γῆς ἀνθρώπων. Αὐτή ἡ προσδοκία ἀνανεώνεται κάθε φορά πού σημαίνουν οἱ Χριστουγεννιάτικες καμπάνες. Ἀλλά καί κάθε φορά, οἱ προσδοκίες τῶν ἀνθρώπων διαψεύδονται καί τό ὄνειρο μένει ὄνειρο.

Καί ὅμως, δέν τίς χάνουν οἱ ἄνθρωποι τίς ἐλπίδες τους. Πάντα περιμένουν καί ἐλπίζουν ὅτι τελικά τό ὄνειρο θά γίνει ζωντανή πραγματικότητα καὶ ἡ εἰρήνη θά ἐπικρατήσει σ' ὅλη τήν Γῆ. Τότε, θά ἔχει ἐκπληρωθῆ στό ἀκέραιο ὁ προορισμός καί ἡ ἔλευση τοῦ Χριστοῦ...

ΠΟΛΥ παγερά τά φετεινά Χριστούγεννα. Μιά παγωμάρα πού τήν καθιστᾶ πιό ἔντονη ἡ ἀκρίβεια τῶν καυσίμων.

Ὅλα αὐτά βέβαια, δέν βοηθᾶνε στήν δημιουργία τῆς κατάλληλης γιορταστικῆς ἀτμοσφαίρας. Οἱ ἐλπίδες ὅμως ὅτι θά βροῦν καλύτερες —καί θέρμότερες!— μέρες δέν ἀπολείπουν ἀπό τόν ἄνθρωπο. Αὐτές ζεσταίνουν τήν ψυχή του καί μετριάζουν τήν ἐξωτερική παγωνιά. Ὥ, ἄν ἔλειπε κι' ἡ ἐλπίδα.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΣ μπαναμᾶς ἔπεσε σ' αὐτούς τοὺς ὑπουργούς πού ἀπήγαγαν καί ταλαιπώρησαν οἱ τρομοκράτες αὐτές τίς μέρες.

Ὅμως, ἡ περιπέτειά τους δέν τούς κάνει καί τόσο συμπαθεῖς—ὅσο τουλάχιστον θά συνέβαινε σέ ἄλλες περιπτώσεις. Δέν εἶμαστε βέβαια ὑπέρ τῆς βίας, καί καταδικάζουμε τέτοιες ἐνέργειες. Ὅμως, δέν μποροῦμε νά ἀγνοήσουμε ὅτι αὐτοί οἱ ἄνθρωποι (οἱ ἐκπρόσωποι δηλ. τῶν πετρελαιοπαραγωγῶν χωρῶν) μέ τήν πολιτική τους, εὐθύνον-

Ὅ,τι δέν φθάνουν οἱ ἄνθρωποι νά συλλάβουν μέ τό μυαλό τους, καί δέν μποροῦν νά τό ἐκφράσουν μέ τόν λόγο, τό κάμνουν ὕμνο καί τραγούδι—τήν μεγάλη τους χαρά καί τήν μεγάλη τους λύπη, τα θαύματα τοῦ κόσμου καί τις ἀποκαλύψεις τοῦ Θεοῦ. Ὁ ὕμνος καί τό τραγούδι πού πηγάζουν ἀπό τά κατάβαθα τῆς ὑπάρξεώς μας, εἶναι ἡ εἰλικρινέστερη καί πνευματικώτερη δημιουργία μας. Ἕνας σοφός καί πιστός εἶπε, πώς ἡ μουσική «ἔχει τήν δύναμη νά ἐκφράζῃ τό θεῖο μυστήριο βαθύτερα ἀπό κάθε θεολογική διατύπωση. Ὁ Ἰωάννης ἐθεολόγησε μέ ἐπιγραμματική λιτότητα: «Ὁ λόγος σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Καί ἡ Ἐκκλησία ἐσύστησε γιορτή καί μυσταγωγεῖ σήμερα τούς πιστούς στήν θεία Γέννηση μέ ὕμνους τῶν Ἀγγέλων! «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη...». «Ἡ Παρθένος σήμερον τόν ὑπερούσιον τίκτει..»

ΕΥΘΥΜΑ

—Μή μέ παρεξηγήσετε, κυρία μου, πού σᾶς κυττάζω τό σν ὥρα. Εἶμαι καλλιτέχνης.

—Αὐτό μέ κολακεύει κύριε! Ἀν ἐπιτρέπετε τί εἶστε ἱστοσπογράφος;

—Ὄχι..γελοιογράφος!

ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ
ΜΑΓΙΚΟΝ
Το κατάστημα πού δίνει πολιτισμόν στόν τόπο μας.

ΒΗΘΛΕΕΜ Η ΘΕΙΑ ΠΗΓΗ

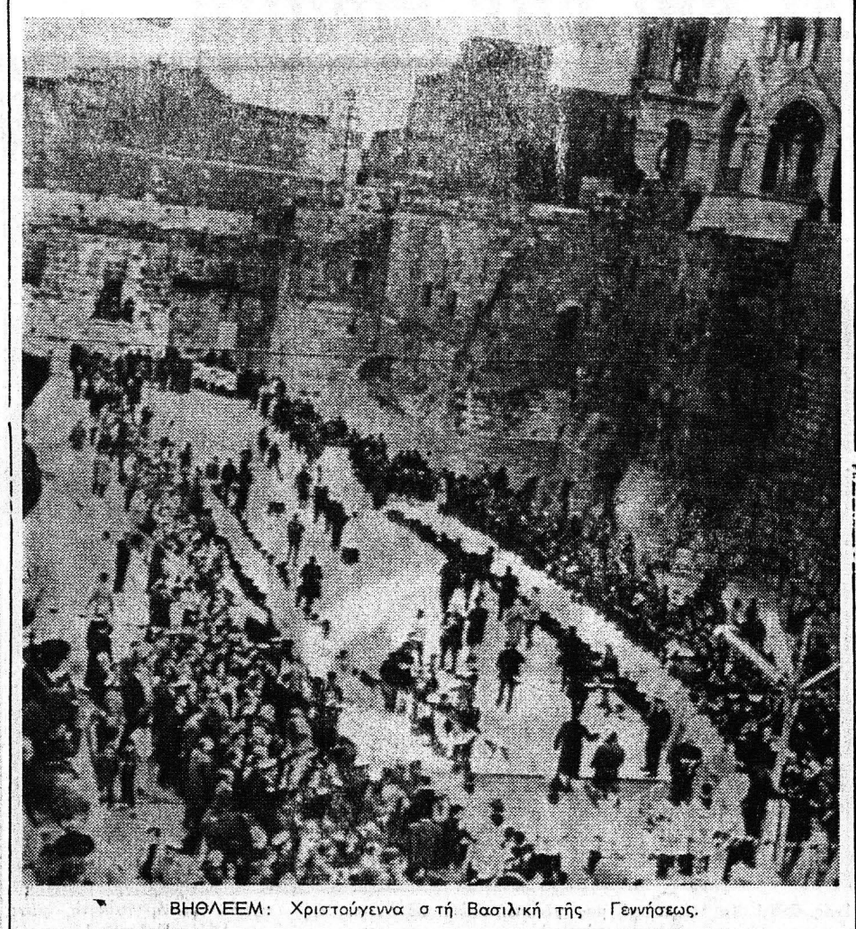

ΒΗΘΛΕΕΜ: Χριστούγεννα στή Βασιλική τῆς Γεννήσεως.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΗΓΗΝ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Μυστήριο βαθύ καί ἀκατανόητο ἔρχεται στό φῶς μέ τήν γέννηση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ στήν Βηθλεέμ. Βλέπουμε ἐκεῖ βρέφος ἀδύνατο καί μητέρα φτωχή καί προστάτη ἐργατικό καί φάτνη ἀλόγων. Καί ὅμως, ὁ γεννηθείς εἶναι ὁ Λόγος, ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ὁ μονογενής πού ὑπῆρχε πρό πάντων τῶν αἰώνων. Εἶναι ὁ πανταδύναμος Κύριος, ἡ πηγή τῆς ζωῆς, τό φῶς τό ἀληθινό. Ἔλαβε σάρκα ἀνθρώπινη γιά νά πλησιάσῃ τούς ἀνθρώπους. Ἔφερεσε τήν δική μας φτώχεια γιά νά μᾶς μεταδώσῃ τόν πλοῦτο τῶν πνευματικῶν δωρεῶν του. Εἶναι «πλήρης χάριτος», πηγή χαρισμάτων πνευματικῶν, μέ τά ὁποῖα ἀνυψώνει τόν ἄνθρωπο καί τοῦ δίνει τήν πραγματική του θέση κοντά στόν Θεό. Ἀλλά εἶναι καί «πλήρης ἀληθείας». Διότι Αὐτός εἶναι ἡ ἐναρκωμένη ἀλήθεια, πού ἔρχεται ἀπό τόν Θεό καί αὐτή θέλει νά μεταδώσῃ σέ ὅλους.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Πολλές φορές ἡ ἀλήθεια ἔρχεται, ἀκόμη καί ὅταν δέν τήν ζητοῦμε.

(Παρριμία)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Πολλοί μάγειροι χαλοῦν τό φαγητό.

★

Πολυγυρεμένη κόρη, κακά —ψυχρά παντρεύεται.

ΕΠΙΤΥΧΟΥΣΑ εἰς Μαθηματικήν Σχολήν 'Ιωαννίνων ἐπιθυμῶ ἀμοιβαίαν μετάθεσιν μέ συνάδελφον Μαθηματικῆς Πατρῶν. Πληροφορίαι τηλ.: 321—110— καὶ 324 —526

ΠΑΝΤΟΜΙΜΑ

ΕΝΑ ΙΔΙΟΤΥΠΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΙΔΟΣ

ΛΟΝΔΙΝΟ. Ἡ παντομίμα ἕνα εἶδος γνωστό καί δημοφιλέστατο στήν Βρετανία εἶναι δύσκολο νά περιγραφῆ. Εἶναι ἕνα περίπλοκο μίγμα ἀπό κωμωδία, θέαμα, μιούζικαλ, ἀφήγηση. Βασίζεται συνήθως σέ κάποιο γνωστό παραμύθι καί ἔχει ὡρισμένα παραδοσιακά στοιχεῖα. Στήν Βικτωριανή Ἐποχή μιά παράσταση παντομίμας ἦταν μιά σπουδαία ἐκδήλωση. Μολονότι μερικοί ἀπό τούς κανόνες ἔχουν χαλαρώσει τά τελευταῖα χρόνια ὑπάρχουν μερικά σημεῖα πού παραμένουν ἀκλόνητα. Ἡ παντομίμα εἶναι ἕνας θεσμός πού ἐπέζησε ἀπό ὅλες τίς καταστροφές καί δέν ὑπόκειται σέ αὐστηρή ἀνάλυση. Εἶναι σάν ἕνα τεράστιο Χριστουγεννιάτικο πυροτέχνημα πού γοητεύει τά παιδιά καί τούς γονεῖς τους. Τό θέατρο «Παλλαίντιουμ» τοῦ Λονδίνου κρατεῖ τά σκῆπτρα τῆς θεαματικῆς παντομίμας γιά πολλά χρόνια, μολονότι ξέφυγε λίγο ὅταν τά Χριστούγεννα τοῦ 1974 ἀνέβασε ἕνα μιούζικαλ γιά τή ζωή τοῦ Ἀντερσεν πού παίχθηκε ἐπί 10 μῆνες. Φέτος θά ἀνεβάσῃ τό «Πήτερ Πάν» τοῦ Μπάρρι, μιά δημοφιλέστατη παντομίμα πού ἀπό τό 1904 σπάνια περνᾶ παίζοντας χωρίς νά παιχθῆ γιατί εἶναι ἕνα ἔργο γεμάτο αὐθορμητισμό, κέφι καί φαντασία.

Ἕνα ἄλλο ἔργο πού ἐπαναλαμβάνεται κάθε χρόνο εἶναι τό περιπετειῶδες «Νησί τῶν Θησαυρῶν». Ὅταν ὁ Ρόμπερτ Λούϊς Στήβενσον ἔγραψε τό αἱματόβρεκτο μυθιστόρημά του ἀσφαλῶς δέν φαντάζοταν ὅτι θά γοήτευε τόσες γενιές στό θέατρο. Ἕνα ἄλλο θέατρο τοῦ Λονδίνου θά παρουσιάσῃ τά «Ταξίδια τοῦ Γκιούλλιβερ» ἐνῶ οἱ παραδοσιακές παντομίμες «Ροβινσῶν Κροῦσος», «Σταχτοπούτα», καί «Ἀλαντίν» θά μαγέψουν ὅπως κάθε χρόνο μικρούς καί μεγάλους μέ τό ἰδιότυπο θέαμα πού παντομίμας πού συνδυάζει τή μουσική, τό χορό καί τήν ἀπαγγελία.

Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΡΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΠΛΑΝΗΤΕΣ

Ἡ Γῆ μας περιστρέφεται γύρω ἀπ' τόν ἑαυτό της μέσα σέ 24 ὧρες κι αὐτό ἐξηγεῖ τό γεγονός ὅτι η μέρα καί ἡ νύχτα ἔχουν 12 κατά μέσον ὅρον ὧρες.

Στόν Ἄρη, ἡ διάρκεια τῆς μέρας εἶναι περίπου ἴδια: 24 ὧρες καί 37 λεπτά ἀκριβῶς.

Στόν Ποσειδῶνα διαρκεῖ 16 ὧρες, στόν Οὐρανό καί τόν Κρόνο 10, στόν Δία 9

Φαίνεται, ὅτι ὁ Ἑρμῆς ὧρες καί 50 λεπτά.

καί ἡ Ἀφροδίτη δέν περιστρέφονται γύρω ἀπό τόν ἑαυτό τους καί συνεπῶς ἡ διάδοχή τῆς μέρας μέ τή νύχτα εἶναι ἄγνωστο φαινόμενο ἐκεῖ.

Τέλος δέν κατωφθώθηκε ἀκόμα νά ὑπολογισθῆ ἡ διάρκεια τῆς περιστροφῆς τοῦ μαικρυνοῦ Πλούτωνα

ΠΑΜΕ ΣΤΗ ΒΗΘΛΕΕΜ! Ἀνάπαρουμε τό δρόμο τῶν Γραφῶν κι' ἔχουμε δυνατή τή χριστιανική πίστη, θά βροῦμε εὐκολα τήν εὐλογημένη τουτη πολιτεία. Ἔστω κι' ἄν σήμερα τήν περιζώνουν οἱ ἀπειλές τῆς παλεμικῆς φωτιᾶς, αὐτή μένει ἀπλή κι' ἀναλλοίωτη ὅπως στάθηκε ἀνάμεσα στούς τόσους αἰῶνες πού πέρασαν ἀπό τότε. Κι' εἶναι ἀπό τίς ἐλάχιστες πόλεις πού κρατήθηκαν μέσα σ' ἕνα εἰρηνικό κλίμα, σέ μιά κατανυκτική ἀτμόσφαιρα μυστηρίου πού τό ἐπλεξε τριγύρω της ἡ ἐκ Θεοῦ καλή της μοῖρα νά γίνει ἡ γεννήτρα γῆ τοῦ Σωτῆρος τοῦ Κόσμου.

Τή Βηθλεέμ μάλιστα δέν τή σεβάστηκαν μόνο οἱ καιροί, ὁμαλοί ἢ δυσοίωνοι ἀλλά καί οἱ πιό βάρβαροι ἐπιδρομεῖς πού ἔτυχε στή ροή τοῦ χρόνου νά τή βροῦν στόκατακτητικό πέρασμά τους. Μπρός ἀπό τούς περισσότερους ναούς πού κοσμοῦν αὐτήν τήν ἡσυχη πόλη, οἱ βάρβαροι στάθηκαν μέ δέος καί τούς ἄφησαν σχεδόν ἀθίκτους. Ἔτσι καθώς κεῖται στά βουνά τῆς Ἰουδαίας, μικρή ἀλλοτε καί μέ 22.000 περίπου κατοίκους σήμερα, ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ἕνας τόπος εὔφορος σέ σιτάρι καί κρέας. Ἀπό τό πρῶτο προϊόν πῆρε τό ὄνομά της Βηθλεέμ, πού εἶναι ἑβραϊκή λέξη σύνθετη ἀπό τίς ἑβραϊκές καί ἀραμαϊκές Βέθ καί λεέμ καί σημαίνει «Οἶκος ἄρτου» ἐνῶ σήμερα οἱ Ἄραβες τήν ὀνομάζουν Μπέϊ λάμ, δηλ' «Τόπος κρέατος», ἐξαιτίας τῆς γόνιμης γῆς της γιά βοσκή ποιμνίων. Ἡ Βηθλεέμ λεγόταν καί «Πόλις Δαυΐδ», γιατί ἐκεῖ γεννήθηκε ὁ Δαυΐδ κι' ἐκεῖ χρίσθηκε βασιλιάς.

Τήν πανανθρώπινη βέβαια κι' αἰώνια δόξα της ἡ Βηθλεέμ τήν ἀπόχτησε ἀπό τή Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ Τό μέγα αὐτό γεγονός τό εἶχε προφητέψει πρίν ἀπό 800 χρόνια ὁ προφήτης Μιχαίας, πράγμα πού ἀναφέρει κι' ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος. Ἡ Βηθλεέμ ἦταν ἡ διαλεχτή! Στόν οὐρανό τό δικό της φάνηκε τό πελώριο ἐκεῖνο ἀστέρι πού ὁδήγησε τούς τρεῖς Μάγους ἀπ' τήν ἀνατολή νά πᾶνε νά προσκυνήσουν καί νά προσφέρουν τά εὐλαβικά τους δῶρα στό γλυκύτατο Ναζωραῖο. Ἐκεῖ πέρα ἀκούστηκε κι' ὁ μελωδικός ὕμνος τῶν ἀγγέλων «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ....» Καί στό ἀνατολικό μέρος αὐτῆς τῆς πολιτείας βρίσκεται τό ταπεινό Σπήλαιο ὅπου ὁπως διαπιστώνει ἡ ἀρχαιότερη χριστιανική παράδοση, γεννήθηκε ὁ Χριστός.

Στό χῶρο τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Σπηλαίου ὑψώνεται ἡ ἐλληνορθοδοξη Βασιλική τῆς Γεννήσεως, πού εἶναι ὁ κυριώτερος καί μεγαλοπρεπέστερος ναός τῆς Βηθλεέμ. Χτίστηκε ἀπό τήν Ἁγία Ἑλένη, μητέρα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, εὐθύς ἅμα θριάμβευσε ὁ Χριστιανισμός καί συγκεκριμένα τό 33 μ. Χ. Ἐντύπωση προκαλοῦν στόν ἐπισκέπτη οἱ 48 κίονες κορινθιακοῦ ρυθμοῦ πού ἄλλοτε συνδέονταν μεταξύ τους μέ εὐθύ ἐπιστύλιο.

Ὁ ναός αὐτός ἔμεινε ἄθικτος καί ἀπό τούς Σταυροφόρους, γιατί ὁ πληθυσμός τῆς Βηθλεέμ τρομάζοντας μήπως ὑποστῆ ζημιές ἀπό μιά πιθανή σύγκρουση μεταξύ Χριστιανῶν καί Μωαμεθανῶν, μαζεύτηκε πρός στίς πύλες της καί παράδοσε τήν πόλη χωρίς ἀντίσταση στούς ἐπιδρομεῖς πού εἶχαν ἔρθει ἀπ' τή Δύση.

Τό πιό σημαντικό βέβαια σημεῖο τῆς Βασιλικῆς τῆς Γεννήσεως εἶναι ὁ χῶρος ὅπου ὑποστηρίζει ἡ παράδοση ὅτι γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς. Ὁ χῶρος αὐτός πού ἀποτελεῖ ὅλο τό χρόνο προσκύνημα κάθε πιστοῦ ἀπό ὅλο τόν κόσμο, βρίσκεται σέ σπήλαιο κάτω ἀπό τό Ἱερό τοῦ ναοῦ καί εἶναι στολισμένος μ' ἐξαιρετικά μεγαλοπρέπεια: μέ κάτασπρα μάρμαρα, ὑποβλητικές ταπετσαρίες καί ἀσημένια καντήλια. Ἕνα ἀσημένιο ἀστέρι, ἐξ ἄλλου, διαμέτρου 56 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, τοποθετημένο στό σημεῖο τῆς Γεννήσεως, φωτίζει καί ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο στό δρόμο τοῦ χάραξε ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς Ἀγάπης..

★

ΑΝ ΤΟ ΠΑΣΧΑ εἶναι στό τόπο μας ἡ γιορτή τοῦ ὑπαίθρου, τά Χριστούγεννα εἶναι ἡ γιορτή τοῦ «κλειστοῦ χώρου», τῆς φωτιᾶς τοῦ τζακιοῦ. Ἡ λαϊκή παράδοση τά θέλει νά ἔρχωνται σέ μιά ἐποχή πού ὅλα εἶναι χιονισμένα, πού κάνει γερό κρύο. Καί μιά πού τή γῆ τούτη τήν κατοικοῦν κατά πλειοψηφία ἀγρότες, ἀγροτικές εἶναι ὅλες οἱ παραδόσεις. Ὕστερα ἀπό τούς κόπους τοῦ καλοκαιριοῦ καί τίς προσδοκίες τοῦ φθινοπώρου, ἡ βαρυχειμωνιά θάσυγκεντρώσῃ τή γεωργική οἰκογένεια γύρω ἀπό τό ἀναμμένο τζάκι. Ἐκεῖ, ἀντικρύζοντας τή φωτιά, ἡ φαντασία γυρίζει ἀχαλίνωτη, πλέθοντας ὄνειρα καί ἡ αἰσιοδοξία ἁπλώνει παντοῦ τή ζεστασιά της.

Γέννημα αὐτῆς τῆς στιγμῆς τοῦ ὀνείρου, πού οἱ ἄνθρωποι νιώθουν τήν ἀνάγκη νά ἀφήσουν τή φαντασία τους ἀπό καίγονται πάνω στή φωτιᾶς τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων εἶναι οἱ ΚΑΛΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ. Κατά τήν παράδοση, ἔρχονται μέσα ἀπό τή γῆ, μία παράδοση, πού ὅπως ἀναγνωρίζουν οἱ νεώτερες λαογραφικές ἔρευνες, ἔχει ἄμεση σχέση μέ τήν ἀρχαιότητα. Εἶναι οἱ χθόνιοι δαίμονες πού ἐπικοινωνοῦν καί μέ τούς νεκρούς.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Καλλικάτζαροι

Διατηρώντας αὐτή τή συνέχεια τῆς ἀρχαίας μας μυθολογίας στή νεώτερη λαογραφία, ὁ λαός μας - μέγας μυθοπλάστης - τούς ὀνομάζει Λυκοκαντζαραίους στήν Ἀρκαδία, Καρκάντζαλους στή Θεσσαλία καί στή Μακεδονία, Ἀνάκρατους στήν Ἤπειρο Παγανούς στό Ναύπλιο (ἀπό τήν ἀρχαία ὀνομασία). Μνημονάτους στήν Ἀττική (γιατί βγαίνουν μέσα ἀπό τά μνήματα), Κήηδες στή Σύμη καί στά Δωδεκάνησα (γιατί καίγονται πάνω σή φωτιά).

Οἱ Καλλικάντζαροι μπαίνουν ἀπό τίς καμινάδες, κάνουν ἄνω κάτω ὅλο τό νοικοκυριό τοῦ σπιτιοῦ, σκορπίζουν παντοῦ τό μπέρδεμα καί τήν ἀνακατωσούρα, μολύνουν μέ τό ἄγγιγμά τους τά πάντα, χώνονται στή στάχτη Τό μόνο πού φοβοῦνται εἶναι ἡ φωτιά. Τό τζάκι πού καίει μέ τά μεγάλα κούτσουρα καί τήν ἀκοίμητη φλόγα, εἶναι ὁ μεγάλος ἐχθρός του. Γι' αὐτό καί τούς ὀνομάζουν: σταχτοπόδηδες ἢ σταχτιάδες.

Πῶς ὅμως τούς φαντάζεται ὁ λαός; Στή Σάμο λένε: «σάν τούς ἀνθρώπους, ὅμως μαῦροι κι' ἄσκημοι καί πολύ ψηλοί καί φοροῦν σιδεροπάπουτσα». Στό Ἄργος: «μαυρειδεροί μέ κόκκινα μάτια, τραγίσια πόδια, μέ χέρια σάν τῆς μαϊμοῦς καί τριχωτό σῶμα». Στήν Ἀράχωβα τοῦ Παρνασσοῦ: «κουτσοί, στραβοί, μονοπόδαροι καί πολύ κοντοί πού τρέφονται μέ σκουλήκια, βοϊτράχια καί φίδια» Στήν Ἀρκαδία ὅπου ἡ συγγένεια μέ τίς χθόνιες θεότητες εἶναι πιά ἄμεση, τούς φαντάζονται νά: «ἔρχονται κάτω ἀπό τή γῆ. Ὅλο τό χρόνο πελεκᾶνε μέ τά τσεκούρια νά κόψουν τό δέντρο πού βαστάει τή γῆ».

Ἐδῶ φαίνεται διάχυτη ἡ παλιά δοξασία πώς ἡ γῆ εἶναι ἀκίνητη, ἐπίπεδη ἀπέραντη καί τήν ὑποβαστάζουν μεγάλα στηρίγματα ἤ ἕνα μεγάλο δέντρο. Ἀναβίωσις τοῦ μύθου τοῦ ἀκατάβλητου Ἄτλαντος πού βαστᾶ τή γῆ. Αὐτό τό δέντρο τῆς ζωῆς, τό στήριγμα, προσπαθοῦν νά κόψουν οἱ Καλλικάντζαροι. Ὅμως πάντα ὁ φόβος τῆς φωτιᾶς τούς κατέχει. «Μπαίνουν ἀπό τίς καπνοδόχους καί οὐροῦν πάνω στή φωτιά γιά νά τή σβήσουν» λένε στή Νάξο. Ἄρα προσοχή: μή σβήση ἡ Χριστουγεννιάτικη φωτιά.

ΤΟ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟ

Δώδεκα μέρες κρατᾶ ἡ περιοδεία τους πάνω στή γῆ ἀπό τίς 24 τοῦ Δεκέμβρη ἕως τίς 6 τοῦ Γενάρη, γι' αὐτό τό δωδεκαήμερο αὐτό λέγεται σέ πολλές περιοχές τῆς πατρίδας μας καί Καλλικαντζάρο. Τήν παραμονή τῶν Φώτων φεύγουν πανικόβληροι γιά νά μήν τούς προφτάσει ὁ παπᾶς πού βγαίνει καί γυρίζει τά σπίτια ἁγιάζοντας.

Εἶναι τόσο ὁ φόβος τῶν χωρικῶν πού μιά παράδοση τῆς Θράκης ἀναφέρει ὅτι ἄν γεννηθῆ παιδί τά Χριστούγεννα: «τό δένουν μέ σκοροδοπλέξουδα ἢ μέ ξαθόσκοινο ἀπό τό χέρι τῆς μάνας του γιά νά μήν τό πάρουν οἱ Καλλικάντζαροι». Στή Χίο πάλι τοῦ καίνε τά νύχια τῶν ποδιῶν, γιά νά μή μπορεῖ νά γίνῃ Καλλικάντζαρος, γιατί κατά τή λαϊκή φαντασία: «χωρίς νύχια καλλικάντζαρος δέν γίνεται».

ΘΡΥΛΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΠΩΣ ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ὁ τρόπος πού γιορτάζονται τά Χριστούγεννα ἀλλάζει ἀπό λαό σέ λαό μέ διαφορές στά καθιερωμένα ἔθιμα, ὅπως τά ἔπλασε κάποτε ἡ παράδοση καὶ τά κληρονόμησε ἀπό γενιά σέ γενιά.

Ἄς κάνουμε ἕναν μικρό περίπατο σέ μερικές χῶρες, γιά νά ζήσουμε νοερά μαζί μέ τούς ἀνθρώπους τους τή γιορτή τῶν Χριστουγέννων.

■ Στή δική μας τήν Ἑλλάδα ἐέρουμε βέβαια ὅτι τήν παραμονή πρωΐ - πρωΐ θά μᾶς ξυπνήσουν τά παιδιά γιά νά μᾶς ψάλουν τά Κάλαντα. Καί ἐέρουμε ἀκόμη ὅτι τό μεσημέρι μᾶς περιμένει πραγματική στομαχική.. εὐτυχία στό τραπέζι μέ τή «θρυλική» γαλοπούλα, τό «χοιροσφάγιο» στό χωριό καί τό καθιερωμένο «χριστόψωμο» πού ἡ πρώτη φέτα του ἀφιερώνεται στό Χριστό κι' ἡ δεύτερη στό «διακονιάρη» (ἐπαίτη), ἐνῶ ἡ τρίτη ἀνήκει στόν οἰκοδεσπότη καί οἱ ἑπόμενες στή λοιπή οἰκογένεια. Ὁ «θεσμός» τοῦ Χριστουγεννιάτικου δέντρου πού ἔχει τίς ρίζες του στό Μεσαίωνα κι' ἀποτέλεσε στήν ἀρχή ἔθιμο φράγκικο, βρῆκε καί σέ μᾶς ἀνέκαθεν ἀπήχηση.

Τά Κάλαντα τά τραγουδᾶνε καί στή Βόρεια Γαλλία, ὅπου τά παιδάκια γυρίζουν τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων καί «τά λένε» κρατώντας μιά ψυκρή φάτνη στά χέρια.

■ Τά χαμίνια τῶν Παρισίων γιορτάζουν τά δικά τους Χριστούγεννα μαζεμένα κάτω ἀπό τίς γέφυρες τοῦ Σηκουάνα.

■ Στή Γερμανία (ὅπως ἄλλωστε καί στήν Ἰταλία, τό Βέλγιο καί τήν Ἑλβετία) γίνεται μέσ' στίς ἐκκλησίες ἀναπαράσταση τῆς Γεννήσεως μέ τή φάτνη, τούς μάγους, τή Θεοτόκο, τόν Ἰησοῦ, τούς ἀγγέλους καί..... αὐτά ἀκόμη τα ἄλογα!

■ Μέ πάπια ἢ γεμιστή γαλοπούλα ἀπολαμβάνουν τό Χριστουγεννιάτικο μεσημέρι τους στήν Ἀγγλία. Ἐνῶ τά μικρά ἀγγλόπουλα κρεμᾶνε τίς κάλτσες τους στό τζάκι ἀπ' τήν καπνοδόχο ὁ «Ἅγιος Κλάους» γιά νά τίς γεμίσει μέ παιχνίδια καί γλυκίσματα.

Τό ἔθιμο τοῦ χρυσοῦ (ἤ καί ἀπό ἄλλο μέταλλο) νομίσματος πού ἔχουμε στήν Ἑλλάδα τήν Πρωτοχρονιά βάζοντάς το στή βασιλοπουλούρα, τό ἔχουν καί στή Δανία μέ κάποιες διαφορές: τά νόμισμα αὐτό τό ἐάζουν στήν ψαρόπιττα πού τρῶνε τα Χριστούγεννα. Τί εἶναι, βέβαια, ψαρόπιττα, δέν ἐέρουμε ἀκόμη ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες...

■ Στίς Σλαυϊκές χῶρες γιορτάζουν αὐστηρά 40 ἡμέρες πρίν ἀπό τά Χριστούγεννα Καί δέν βάζουν τίποτα ἐντελῶς στό στόμα τους τήν παραμονή τῆς μεγάλης Ἡμέρας ἕως ὅτου φανῆ τό πρῶτο ἀστέρι στόν οὐρανό.

■ Τά Κάλαντα τραγουδιοῦνται καί στήν Ἀθησσυνία, ἀλλά τά παιδιά ὅμως πού τά λένε μοιράζουν καί λουλούδια στά σπίτια ἀπό ὅπου περνᾶνε. Πάντως στή χώρα αὐτή ἡ Χριστουγεννιάτικη γιορτή εἶναι μεγαλοπρεπής καί κρατάει ὀκτώ ὁλόκληρες μέρες! Ἡ Χριστουγεννιάτικη λειτουργία ἀρχίζει στίς 11 τό βράδι καί τελειώνει τήν ἄλλη ἡμέρα τή χαραυγή... Ἀνήμερα τά Χριστούγεννα τό μικρά Αἰθιοπάκια πέφτουν καί λούζονται στά ποτάμια γιατί πιστεύουν ὅτι, ἔτσι ξαναβαφτίζονται,

■ Στή Χιλή, καθώς καί στή Βραζιλία, ἔχει πολλή ζέστη τήν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων. Στή Χιλή οἱ κάτοικοι ὑποδέχονται τόν ἐρχομό τοῦ Ναζωραίου στολίζοντας τά σιλίτια τους μέ διάφορες τεχνητές γιρλάντες, ἐνῶ στή Βραζιλία γίνεται ἕνα «τρουεδρό» πανηγύρι μέ ταμπούρλα, πάμ - πάμ, ἀρχῆστρες καί.... πολυάριθμα θύματα στούς δρόμους, ὅπως καί στό περιώνυμο καρναβάλι!

■ Μέ λαϊκά τραγούδια ἀπό κιθάρες, μέ καστανιέτες καί μέ ταμπούρλα γιορτάζονται καί στήν Ἱσπανία τά Χριστούγεννα. Ἀλλά χωρίς... θύματα στούς δρόμους. Ἐκεῖ μάλιστα, καί ἰδιαιτέρως στήν Ἀνδαλουσία, φτιάχνουν καί ὄμορφες φωτεινές φάτνες, μέσα στίς ὁποῖες προβάλλει ἕνας «Ἱσπανικός» Χριστός.

■ Τέλος, στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ὅπου τά Χριστούγεννα.... σπεύδουν νάρθουν τήν τελευταία Πέμπτη τοῦ Νοεμβρίου, οἱ οἰκογένειες γιορτάζουν μέ πλουσιώτατα Χριστουγεννιάτικα δέντρα, ἐνῶ τά μικρά Ἀμερικανάκια βάζουν τίς μπότες τους στό τζάκι γιά νά περάσει ὁ Ἁγιοβασίλης - πού ἐκεῖ λέγεται Σαίντ Νίκολας - νά τίς γεμίσει μέ δῶρα.

Τηλέφωνα Ἐπειγούσες Ἀνάγκες

Ἄμεσ. δράσις (Ἄστυ)	100
Ἀμ. ἐπέμβασις Ε.Χ	277.000
Τροχαία Κίνησις	320.738
Πρῶται βοήθειαι	274.444
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ	ΑΜΕΣΟΣ
ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ	199
ΔΕΗ ΒΛΑΒΑΙ	125

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Πατρῶν—Βάρβας 322—20[illegible]
Πατρῶν — Ἀχαΐας 322—203
Πατρῶν — Ἀθηνῶν 277.55[illegible]
Πατρῶν—Αἰγίου 424—343
Πατρῶν — Πύργου 273.997
Πατρῶν —Τριπόλεως 320.675
Πατρῶν—Ἀγρινίου 421.205.

«ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ ΠΑΤΡΩΝ»
Καθημερινή ἐφημερίς
Ἰδιοκτήτης — ἐκδότης
Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΒΡΗΣ
Ὁδός Κορυτσᾶς 107
Διευθυντής Συντάξεως
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Α. ΒΡΗΣ
Ὁδός Ζαΐμη 20

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΠΕΜΠΤΗΣ

ΔΙΗΜΕΡΕΥΟΝΤΑ

Δημάλας Κ. Σολωμοῦ—Σμύρνης, Καλλιδωκᾶς Κ. Κολοκοτρώνη 36, Παπαδόπουλος Α. Πατρέως